

20.06.2022

Frogn kommune, postmottak@frogn.kommune.no
Att Trygve Rosenvinge

Storgaten 29 – Gnr. 86 b.nr 297 - ang søknad om rammetillatelse for tiltak Verneforeningens uttalelse til foreslåtte tiltak

Verneforeningens uttalelse til rammesøknad

Vi viser til rammesøknad datert 05.04.2022 fra ansvarlig søker Kile Stokholm arkitekt AS, oversendt fra Frogn kommune til Verneforeningen Gamle Drøbak, med bekreftelse på Verneforeningens høringsfrist 22.06.2022.

Historisk dokumentasjon

Storgata 29 ble oppført som en tradisjonell trebygning i to etasjer med sveitserstilseligheter. Det opplyses i søknaden at bygningen antas å være oppført ca 1900-1910, men etter våre kilder er den med stor sannsynlighet noe eldre, og ble antagelig oppført på 1870-tallet da eiendommen ble utskilt fra Abrahamsengården. Eldre kilder viser Drøbak Postkontor på adressen fra 1873-1920, med postens funksjoner på gateplan, og med leilighet/er i andre etasje. I følge VGDs arkiv, foreligger tegninger og dokumenter på tilbygg mot vest fra 1923, og her benevnes eiendommen som «den gamle Posthusgård». Etter denne tid har bygningen gjennomgått diverse endringer for å tilpasses ny virksomhet.

Dagens «postgård» har mot Storgata i hovedsak sin opprinnelige bygningsform og volum med grunnmur, fasadeliv, takvinkel med mønsåser. Bygningen har i dag originale bygningsdeler som bjelkeutstikk i fontbygningens gavler i sveitserstil, og muligens er gavlvindu mot nord opprinnelig. Den opprinnelige vindusinnstilling mot gaten strakk seg fra kjellervinduene og over de to hovedetasjer med 5 vinduer i hvert plan. Opprinnelig hadde hovedfasaden krysspøstvinduer i hver etasje mot gata, se fotografi nedenfor.

Drøbak postkontor 1873—1920
Storgaten 29

Planforhold

Rammesøknaden omfattes av områdereguleringen for Gamle Drøbak vedtatt våren 2021. Søknaden må tilfredsstillende planens bestemmelser som legger spesielt vekt på bevaring og tilpasning der det søkes om endringer, for å *skape helhet og sammenheng til det historiske kulturmiljøet der denne er brutt*, jf §§ 4.2.2. og 5.1 og § 5.2 H570_7.

I fellesbestemmelsene for hensynssonene bl.a i § 5.1.3.6 Ombygging- Tilbygg eller Påbygg står det:

Til- og påbygg kan tillates dersom det ikke svekker bygningens/bygningsmiljøets kulturminnefaglige og estetiske verdier. Til- og påbygg på bevaringsverdig bygning skal underordne seg den bevaringsverdige bygningen i volum, utforming og høyde. Tiltaket skal tilpasses slik at den bevaringsverdige bygningen, dens hovedform og særtrekk bevares og er det mest fremtredende. Til/påbygget skal videreføre kvalitetene og tilpasses bygningens særpreg, og skal ikke oppfattes som en kontrast.

- *Bygningens bevaringsverdige eksteriør og stilistiske egenart skal opprettholdes.*
- *Til- og påbygg skal framstå mindre fremtredende enn den bevaringsverdige bygningen og omkringliggende bevaringsverdig bebyggelse/miljø sett i sin sammenheng.*
- *Arker/takoppløft/kvist/takvinduer tillates kun der dette er i samsvar med bygningens kulturhistoriske og arkitektoniske stiluttrykk.*

Videre må søknaden innfri bestemmelsene satt for tiltak innenfor § 5.2 Hensynssone H570_7:

H570_7 SØRLIGE DEL AV STORGATA

Området bærer preg av nyere bebyggelse som har svekket det historiske kulturmiljøets uttrykk og egenart. Det finnes enkelte bevaringsverdige trehus i sveitserstil innenfor området. Tidligere bebyggelse som er revet var formet av terreng og tett, urban tomtestruktur og preget av trepaleer, trehus med hage, gårdsplass og uthus, bygårder og løkkegårder og dannet en variert urban bebyggelse.

Særlig viktige karaktertrekk som skal bevares og videreføres er den bevaringsverdige bebyggelsen, og trekkene i den øvrige bebyggelsen som er tilpasset og viderefører historisk bebyggelse i struktur, volum og takform. Nye tiltak skal bidra til en byreparasjon for å skape helhet og sammenheng til det historiske kulturmiljøet der denne er brutt. Nye tiltak skal samspille med omkringliggende bevaringsverdige bebyggelse utenfor sonen, når det gjelder høyder, oppdeling i mindre volum og takvinkler. Boligblokkene og Storgata 18 er ikke referanseprosjekt for nye tiltak i området.

Kulturmiljøet i Storgata er sårbart for nye tiltak som danner kontrast og bryter med den historiske bebyggelsenes verdifulle skala i størrelse, høyde, utforming og eksteriøruttrykk. Nye tiltak skal ta særlig hensyn til virkningen på kulturmiljøene som omkranser sonen og som utgjør del av bylandskapet sett fra sjøen, langs gateløp og som nabo. Tiltak skal ikke lukke sikten mot bakenforliggende bebyggelse. Sett fra sjøen og fra området rundt Storgata skal ikke ny bebyggelse i dette området krage over og skygge for eksponeringen av eksisterende bebyggelsen langs Stubsvei og Tranga (område 13) som ligger bakenfor sonen.

Riksantikvarens NB!- register over byer og tettsteder av nasjonal kulturhistorisk interesse

Hele Gamle Drøbak er oppført i Riksantikvarens NB! Register. Her står det bl.a: (....) *Ivaretagelse av byens historiske egenart og verdi (integritet) må både baseres på bevaring av eldre bebyggelse og på at man ved nye tiltak (nybygg, påbygg og tilbygg) viderefører de egenskapene og kvalitetene som kjennetegner det historiske bymiljøet.*

Kommuneplanen

I kommuneplanens samfunnsdel er *Riksantikvarens strategi og faglig anbefalinger for by - og stedsutvikling* lagt til grunn for forvaltning av verneområdet Gamle Drøbak.

Vurdering

Verneforeningen oppfatter de foreslåtte endringene som fremmedgjørende på den historiske bygningen, og en videreføring av uheldige endringer som bygningen har vært utsatt for de siste 80 årene.

Søker viser til praksis i Gamle Drøbak med å bygge arker på tak med eksempler fra bl.a. Finnegården. Rammesøknaden illustrerer ellers takoppløft, ikke arker. Vi kan heller ikke se at en nyere bygning som Britannigården fra 1980-tallet er et referanseprosjekt for denne type tiltak. Rammesøknaden viser omfattende takingrep med både store og små takoppløft, som vil forringe bygningens historiske kvaliteter, og som ytterligere vil forstyrre de historiske volumene. Det samme vil heving av taket, foreslåtte verandaer mot syd, nytt inngangsparti mot nord og vindusutformingene mot offentlige rom, både mot Storgata og Filisterkroken, som for øvrig er et område med svært høy bevaringsverdi. Flere av de nye tiltakene inkl. takoppløftene, er gitt et moderne, kontrasterende formspråk og materialbruk som ikke er tilpasset bygningens opprinnelige sveitserstil.

Rammesøknaden fra Kile Stockholm arkitekter AS gir etter Verneforeningens syn ingen gjenforening med det historiske gatebildet som Storgata 29 var med på å danne. I stedet foreslås det å tilføre nye og fremmede elementer som ikke er tilpasset den opprinnelige bygningen, eller det historiske miljøet i denne delen av Drøbak, eller i gamle Drøbak generelt. Videre endres gatefasadens rytme, høyde og preg ytterligere gjennom forslaget.

De foreslåtte tiltak vil være i strid med bestemmelsene som har som målsetning å styrke den historiske sammenhengen der denne er brutt jf § 5.2 H570_7. Tiltakene er heller ikke i samsvar med Riksantikvarens definisjon av byreparasjon som *rekonstruksjon, tilbakeføring, oppføring av nye bygninger som viderefører den lokale, historiske byggeskikken og ivaretar og viderefører kulturmiljøets egenart og opplevelsesverdi.*

Etter VGDs vurdering og i samsvar med områdereguleringen og de øvrige nevnte planene er endring av Storgata 29 nettopp et prosjekt som skal bidra til byreparasjon gjennom tilbakeføring av de offentlig synlige fasadene, inkl. utforming av tilbygget mot vest fra 1923. Slik vil målsetningen om å styrke Drøbaks historiske stedsidentitet innfris. Dette må skje på et dokumentert grunnlag gjennom en bygningshistorisk undersøkelse for å kartlegge alt historiske materiale, som viser hva som er opprinnelig og hva som er tilføyelser på ulike tidspunkt. Dette i kombinasjon med dokumentasjon/kildemateriale må danne grunnlaget for en tilbakeføring av bygningens utforming fra ca. 1923.

Etter Verneforeningens vurdering må Frogn kommune på dette grunnlaget avslå rammesøknaden, som ikke samsvarer med bestemmelsene i gjeldende områderegulering om byreparasjon, siden foreslåtte tiltak ikke bidrar med byreparasjon som skal skape helhet og sammenheng til det historiske kulturmiljøet der denne er brutt, jf §§ 4.2.2. og 5.2 H570_7.

Dispensasjonspraksisen fra områdereguleringen Gamle Drøbak bør være ikke-eksisterende. Det er svært viktig å være skjerpene ovenfor nye tiltak slik at de samsvarer med hensikten og bestemmelsene i denne planen. Forvaltning av planen vil danne presedens for andre saker innenfor Gamle Drøbak nå og i fremtiden. VGD vil derfor fraråde på det sterkeste at det gis dispensasjon i saken.

Vennlig hilsen

Halvor Jensen
Leder

Morten Tvedt
Leder Teknisk Utvalg